

Slik jobber vi med undersøkelser

Det er både *en rett og en plikt* for barneverntjenesten å foreta undersøkelser når den mottar melding om at et barn, på grunn av forhold i hjemmet (eller av andre grunner) kan ha behov for hjelpetiltak eller omsorgstiltak. En undersøkelse skal *gjennomføres snarest og senest innen 3 måneder*. I særlige tilfeller kan en undersøkelse utvides til 6 måneder. Dette vil det i så fall informeres om. Barneverntjenesten må føre kontroll med at fristen på undersøkelser overholdes, med jevnlig rapportering til Fylkesmannen.

Barnevernloven § 4-3 har regler om hvordan barneverntjenesten skal vise forsiktighet under en undersøkelse:

- ✓ Barneverntjenesten skal gjennomføre undersøkelsen slik at den i minst mulig grad kan skade noen
- ✓ Undersøkelsen skal ikke være mer omfattende enn formålet tilsier
- ✓ Opplysningene skal ikke spres unødig

Etter at barneverntjenesten har konkludert med undersøkelse, vil foreldrene og evt. barn over 15 år, bli innkalt til en *førstesamtale*. I førstesamtalen vil barneverntjenesten gå igjennom meldingen og familien får mulighet til å uttale seg om meldingens innhold.

Barneverntjenesten vil også forklare hvordan undersøkelsen vil foregå, samt svare på spørsmål rundt rettigheter og plikter. Familien har krav på å ha med seg en *støtteperson* i samtale med barneverntjenesten. Denne vil måtte skrive under på en taushetserklæring.

Det vil være ønskelig med *samtykke til innhenting av informasjon* fra instanser (eller privatpersoner) som kjenner barnet og familien. Eks. kan være informasjon fra skole, barnehage, helsestasjon, BUP e.l. Bakgrunnen for dette er så barneverntjenesten kan få et mer helhetlig bilde av situasjonen for barnet og familien, og dermed kan gjøre bedre vurderinger. I enkelte tilfeller, *hvor bekymringen er alvorlig*, vil barneverntjenesten kunne innhente opplysninger *uten samtykke*. Dette vil da familien gjøres kjent med. Mottatte opplysninger vil bli gått igjennom med familien.

Barneverntjenesten vil sette opp en *plan* for hvordan undersøkelsen skal gjennomføres, som foreldrene får tilsendt. *En «vanlig» undersøkelse* vil inneholde samtaler med foreldrene, sammen og individuelt, samtaler med barna, besøk i hjemmet, gjennomgang av innkomne opplysninger og avslutningssamtale. Barneverntjenesten kan også foreslå observasjon av barnet i barnehage eller på skole, filming av samspill mellom foreldre og barn, samarbeidsmøter med andre faginstanser mm. *Det er meldingens innhold som bestemmer hvordan undersøkelsen planlegges*. Det skrives referat fra alle samtaler og hjemmebesøk, slik at familien kan gi tilbakemelding hvis noe er uklart eller feil.

En undersøkelse kan ha 5 utfall:

- ✓ Henleggelse
- ✓ Henleggelse med bekymring
- ✓ Frivillig hjelpetiltak
- ✓ Pålegg om hjelpetiltak
- ✓ Omsorgsovertakelse
- ✓ Akutt plassering

1. Henleggelse:

- a. Barneverntjenesten vurderer at familien ikke har behov for hjelp (tiltak) og beslutter å henlegge (avslutte) undersøkelsen.
- b. Barneverntjenesten vurderer at familien kunne ha hatt behov for hjelp (tiltak), men familien takker nei. Barneverntjenesten sin bekymringen er lav og det besluttes å henlegge (avslutte) undersøkelsen.

2. Henleggelse med bekymring:

- a. Barneverntjenesten vurderer at familien har behov for hjelp (tiltak), men familien takker nei. Barneverntjenesten vurderer bekymringen som middels til høy og ønsker å ta kontakt med familien igjen når det har gått noe tid. Når barneverntjenesten henlegger med bekymring, vil barneverntjenesten, på eget initiativ, starte ny undersøkelse etter 6 måneder. Familien vil da bli innkalt på ny. Hvis barneverntjenesten mottar ny bekymringsmelding før det har gått 6 måneder, vil undersøkelse kunne startes på bakgrunn av denne.

3. Frivillig hjelpetiltak:

- a. Barneverntjenesten vurderer at familien har behov for hjelp (tiltak) og foreldrene og barn over 15 år takker ja til dette. Undersøkelsen vil avsluttes med et vedtak om hjelpetiltak og barneverntjenesten vil følge opp familien videre. Vedtaket kan påklages. Hvis foreldre samtykker, men barn over 15 år sier nei eller omvendt, må det foretas en vurdering om hvilket formål hjelpetiltak skal ha.

4. Pålegg om hjelpetiltak:

- a. Barneverntjenesten vurderer at familien har behov for hjelp (tiltak), men foreldre og barn over 15 år takker nei. Barneverntjenesten sin bekymring er høy og de vurderer at familien vil kunne ha nytte av hjelpetiltak til å forbedre omsorgssituasjonen for barnet. Undersøkelsen vil avsluttes med at barneverntjenesten sender pålegg om hjelpetiltak til Fylkesnemnda, som er

barneverntjenesten sin rettsinstans. Familien vil ha krav på advokat. Hvis foreldre samtykker, men barnet sier nei eller omvendt, må det foretas en vurdering om hvilket formål hjelpetiltak skal ha.

5. Omsorgsovertakelse:

- a. Barneverntjenesten vurderer at omsorgssituasjonen for barnet i hjemmet er så bekymringsfull at barnet ikke kan fortsette å bo hjemme. Undersøkelsen vil da avsluttes med at barneverntjenesten sender inn sak om omsorgsovertakelse til Fylkesnemnda. Vedtaket kan påklages. Familien vil ha krav på advokat. Hvis forholdene i hjemmet er av slik karakter at barnet ikke kan bo hjemme i påvente av at saken skal komme opp i Fylkesnemnda, kan barnet bli akutt plassert i beredskapshjem eller på institusjon.

6. Akutt plassering:

- a. I enkelte tilfeller er bekymringen så alvorlig at situasjonen må endres raskt ellers kan barnet ta skade av det. Dette gjelder ofte mistanke om straffbare handlinger (vold, seksuelle overgrep, kjønnslemlestelse e.l.), alvorlige atferdsvansker mm. Barneverntjenesten kan da akutt plassere barnet i beredskapshjem eller på institusjon. Vedtaket kan påklages. Familien har krav på advokat.

Etter endt undersøkelse skal barneverntjenesten lage en undersøkelsesrapport, hvor alle barneverntjenestens sine vurderinger dokumenteres. Foreldrene har krav på å få lese rapporten.